

V I E N Y B Ė

74 M. 26 N.

BROOKLYN, N. Y.

1960 M. BIRŽELIO (JUNE) 24 D.

TEL. APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

ELMER R. KRUEGER, Paper Art Company, Inc. prezidentas, (dešinėje) kalbasi su Neris International direktorium dr. J. K. Valiūnu ir žmona New Yorko Lietuvių Prekybos Rūmų pobūvyje, įvykusiame praeitą penktadienį New Yorke. Dalyviai gyvai domėjosi svečio iš Indianapolio, Indianos valstybės, Elmer R. Kruegerio patiektais išpūdžiais iš Lietuvos. J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

Pasaulyje...

— Valstybės sekretorius Christian A. Herter, kalbėdamas Senato komisijoje, pripažino, kad Amerikos vyriausybė nedavertinusi Japonijos demonstracijų, privertusių Kiši vyriausybę atsaukti prezidento Eisenhowerio vizitą.

— Izraelio vyriausybė pranešė Jungtinių Tautų Saugumo Tarybai apie netrukus įvyksiantį pasitarimą tarp premjero David Ben-Guriano ir Argentinos prezidento Arturo Frondizi. Pasitarime bus svarstomas Eichmanno klausimas. Ben-Gurian ir Frondizi šiuo metu lankosi Europoje.

— Generolas Douglas MacArthur šiomis dienomis Japonijos generalinio konsulo New Yorke buvo apdovanotas aukščiausiu Tekančios Saulės Ordino ženklu.

— Vakarų Vokietijos kansleris Konrad Adenauer pareiškė, kad dabartinės Sovietų Sąjungos politinės strategijos tikslas sukelti kuo daugiausia triukšmo, nukreipto prieš šį rudenį įvyksiančius Amerikos rinkimus.

— Numatoma, kad dar šią savaitę Paryžiuje įvyks paliaubų derybos tarp Alžerijos sukilėlių vadovybės ir de Gaulle vyriausybės atstovų.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

CAROL CHELEDEN (kairėje) atsisveikina su motina Ona Chelėdieniene, atvykusią į New Yorką išleisti dukters, plaukiančios į Europą dviejų mėnesių atostogoms. Carol Chelėden, advokato Kazio ir Onos Chelėdinų duktė, šiomis dienomis su aukščiausiais pažymėjimais baigusi chemijos mokslus Chesnut Hill College, netoli Philadelphijos.

Kaip kitatauciui atrodo Sovietų valdoma Lietuva

Gali jausti, kad tu esi Sovietų Sąjungos provincijoje...

Praeitą penktadienį New Yorko Lietuvių Prekybos Rūmų susirinkime buvo parodyti filmai iš Lietuvos. Tie filmai buvo susukti praeitą pavasarį, kai lietuvių radijo programų direktorius Jokūbas J. Stukas ir vienos milijoninės amerikiečių pramonės įmonės prezidentas Elmer R. Krueger lankėsi Vilniuje ir Kaune.

Ta proga svečias iš Indianos susirinkusiems papasakojo savo išpūdžius iš Lietuvos. Kadangi

tai buvo sąmoningo, gerai išsilavinusio kitataučio išpūdžiai, tai susirinkusiems buvo ypač įdomu.

Pirmiausia Kruegeris paaiškino, kad toje savo kelionėje jis turėjo progos lankytis taip vadinamose satelitinėse valstybėse, Lenkijoje, Čekoslovakijoje, Bulgarijoje ir kitur. Visur, anot jo, jaučiama Sovietų Sąjungos politinė įtaka, bet taip pat jaučiamas politinis ir ekonominis savarankiškumas.

— Visai kitoks išpūdis gautas atvykus į Lietuvą, sako Kruegeris. Anot jo, Lietuvoje jaučiamas beviltiškumas, pesimizmas ir medžiaginis bei dvasinis skurdas. Jeigu satelitinuose kraštuose tuojau krinta į akį aiškūs nepriklausomybės ženklai, tai Lietuvoje, priešingai, kaip tik to nesimato ir kiekviename žingsnyje gali jausti, kad tu esi Sovietų Sąjungos provincijoje, pasakojo Kruegeris.

Triukšmas Japonijoje

Protesto demonstracijos prieš Nobusuke Kiši vyriausybę Tokijo mieste tebevyksta, nors saugumo sutartį su Jungtinėmis Amerikos Valstybėmis Japonijos parlamentas automatiškai ratifikavo.

Kas slepiasi už tų demonstracijų, kurių dalyviai už kiekvieną trypinimą gatvėje gauna piniginių atlyginimų? Pirmiausia, kairiųjų opozicijos vadai, kurie Japonijos parlamente atstovauja nereikšmingą mažumą, nujaučia, kad premjero Kiši vyriausybė netrukus atsistatydins ir bus paskelbti nauji rinkimai. Vadinas,

rinkiminėje agitacijoje jie galės medžioti balsus, skelbdami, kad tos demonstracijos privertė atsistatydinti su Amerikos "imperialistais" susidėjusią vyriausybę...

Nėra abejonės, kad drumstame Japonijos vandenyje stengiasi žvejoti ir komunistai, Sovietų Sąjungos ir Kinijos agentai, kuriems rūpi išstumti amerikiečius ir jų bazes iš Japonijos salų. Iš kitos pusės, šiai agitacijai yra pribrendęs laikas. Karas seniai baigėsi ir beveik 100 milijonų tauta nori būti 100 nuošimčių politiniai nepriklausoma...

Bet ar lygiai taip galvoja ir tie politiniai sluoksniai, kurie dabar Japonijos parlamente turi daugumą? Ne. Jie gerai žino, kad Japonijos ateitis yra su Vakarų demokratijomis, o ne su komunistine Kinija arba Sovietų Sąjunga.

Nauji Japonijos parlamento rinkimai parodys, kaip iš tikrųjų galvoja Tekančios saulės šalies gyventojų dauguma, bet kairieji elementai, kurie, kaip sakyta, dabartiniame parlamente yra mažumoje, mano, kad triukšmo kėlimu taip pat galima šis tas laimėti.

LIETUVIAI KALIFORNIJOJE

VLADAS BAKŪNAS

Birželio 18 – 19 savaitgalį Los Angeles lietuvių kolonijoje galima būtų pavadinti jaunimo švente: šestadienį, birželio 18 d., sporto klubas "Banga" pravedė II-ją Kalifornijos lietuvių sporto šventę. Ji nešėjo taip, kaip ir anksto buvo planuota, nes kai kurioms varžyboms nebuvo gauta tinkamų patalpų, o kitoms – nesusirinko pakankamai žaidėjų. Bet ir tai, kas buvo prarasta, ypačiai lengvojoje atletikoje, parodė, kad lietuviško jaunimo tarpe yra pakankamai daug entuziastų, kurie netik jau šiaip gyvenime, bet ir sporte pasiryžę eiti lietuviu vardu.

Sporto klubui "Banga" vadovauja vienas jo steigėjų – Stepas Makarevičius, ilgus metus entuziastingai ir našiai dirbęs skautų (ypačiai jūrų) eilėse, o dabar pasilėmęs plačiu mastu apjungti lietuviškąjį jaunimą ne tik po burėmis, bet ir sporto aikštynuose. Jeigu jau kam už tokia veikla pagarba ir padėka priklausytų, tai tokių prieštakyje, čia, būtų Stepas Makarevičius. Jūroje "mėtytam ir vėtytam" Stepui – gero vėjo, o jo vadovaujamam klubui – sėkmės ateištyje.

Tos pačios dienos vakare, Los Angeles lietuvių studentai, semestro užbaigimo proga, viename iš Hollywoodo restoranų, "Cafe de Paris" surengė akademinį balų, su pietumis ir šokiais.

Jaunimo savaitgalį – šventę užbaigė lietuviškoji mokykla, savo mokslo metų užbaigimo proga, su ikilmingu aktu – pažymėjimų mokiniams (teiki-

mo ikilmėmis ir puikiu jų pačių vakaru – teatru, birželio 19 d., sekmadienį, sv. Kazimiero parapijos salėje.

Išsūnčiant šias eilutes iš Los Angeles (Brooklyną, spektaklis dar tik buvo prasidėjęs ir todėl apie jį daugiau ir išsamiau, o taip pat ir apie pačią mokyklą – kitame Vienybės nr.

Organizuojasi Lietuvių Centras

Lietuvių Namų, arba jau kaip čia pradeda jų pavadinimas nusistovėti "Lietuvių Centro" vardu, direktorių tarybos, valdybos, revizijos komisijos ir kandidatų bendras posėdis – pasitarimas įvyko birželio 18 d. vakare, Al. Dabio rezidencijoje. Posėdžiui – pasitarimui vadovavo direktorių tarybos pirmininkas J. Uzdavinys, patiekęs svarstyti ir aptarti gana plačių dienotvarkę. Priimta visa eilė nutarimų, pasiūlymų, ryšium su namų įgyjimui piniginių išteklių organizavimu bei konkrečių planų akcininkams patiekimu.

Susidomėjo Kalifornija

Karvelio Prekybos Namai Kaune, Chicagoje, Los Angeles? Taip. Kaune buvo, Chicagoje yra, Los Angeles... bus (tur būt). Šiomis dienomis čia lankėsi plačiai žinomas prekybininkas J. Karvelis iš Chicago. Vietėjo apie porą savaitę, tyrė sąlygas čia įsikurti, galimybes persikelti. Jokio konkretaus nutarimo tuo reikalu dabar nešą padaręs, bet pareiškė, kad lietuvių gyvenimas Kalifornijoje jį sudomina.

minęs. Apie Kalifornijos klimata atsiliespė palankiai.

J. Karveliui kelionę iš Chicago į Los Angeles palvairino jo prietelius J. Milūnas, ilgametis Los Angeles gyventojas, daugelio vietinių organizacijų narys, žinomas kaip labai nuostirdus lietuvis, niekada neatsisakęs daugiau ar mažiau paremti ir pinigų bet kokią lietuvišką reikalą. J. Milūnas yra vienas iš nedaugelio specialistų – mechanikų Douglas sprausminių keleivinių lėktuvų gamyboje. Neretai J. Milūnas su specialistais laktūnais pakyla į padanges nauju sprausminiu lėktuvu bandomajam skridimui. Jis atostogų metu kaip tik vietoje New Yorko ir New Jersey, kur gyvena jo šeima ir artimieji, grįžo iš ten traukiniu, sustojo Chicagoje, iš kur į Los Angeles grįžo su prieteliu J. Karveliu. Kad ir greitai ir patogiai, pačiu greičiausiu ir geriausiu traukiniu, su kavinėmis, barais ir kitais patogumais – kelionė iš Chicago į Los Angeles vis dėlto truko dvi ilgas naktis ir vieną netrumpą dieną. Kelionė iš Los Angeles į New Yorką J. Milūnui teatėmė vos tik penkias su puse valandų...

S. Kasper (kairėje) kalbasi su Vl. Bakūnu, Vienybės bendradarbiu. L. Briedžio nuotrauka

Vienos didžiausių Amerikos aluminijaus dirbinių kompanijos – Reynolds Metals Co. – (turinčios apie 25,000 darbininkų) Los Angeles skyriaus įmonės superintendantas S. Kasper kalbasi su Vienybės bendradarbiu (...ir savo pavaldiniu) V. Bakūnu, viename Los Angeles miesto parkų, Lietuvių Bendruomenės pikniko metu.

S. Kasper yra vienas iš nedaugelio Amerikos lietuvių, iškilęs į labai atsakingas pozicijas savo rūšies pramonėje, kurioje jis dirba jau 25 metus. Jau sakytoje įmonėje S. Kasper yra vienas iš pagrindinių "bosų": jo žinioje ir atsakomybėje yra darbininkų priėmimas ir atleidimas, darbo paskirsty-

mas, produkcijos kokybės ir kiekybės nustatymas, įmonės darbų planavimas, žodžiu – visa pramoninė organizacija yra beveik išimtinai jo vieno rankose. Ir reikia pasakyti, kad lyginant su daugelio kitų įmonių darbo ir produkcijos organizacija, S. Kasper'o – yra pati geriausia, beveik tobula, be priekaištų. Jis, tokios sudėtingos paskirties įmonėje, savo įsakymuose ir sprendimuose yra labai tvirtas, tikras, griežtas ir kiek tai liečia darbininkus – lygiai teisingas. Be superintendente pareigų sakytoje įmonėje, jis dar yra technikiniu patarėju visoje eilėje kitų įmonių.

Būdamas užimtu savo tiesioginėmis pareigomis, mažai dalyvauja lietuviškame visuomenės gyvenime, bet remia jį savo dalyvavimu parengimuose, taip pat pinigų, kur randa reikalo tuo prisidėti. Neseniai įgijo už didesnę sumą Lietuvių Namų akcijų.

Kaip lietuvis labai daug padėjo visai eilei lietuvių, naujųjų ateivių, duodamas jiems atsakingo ir gerai apmokamo darbo savo įmonėje net tada, kai šiaip jau, kad ir paprasto darbo čia sunku buvo gauti. Jis šiaip be kitų labai daug padėjo ir prof. M. Biržiškos šeimai, kuriai atvykus, jos vieninteliam darbingam nariui – Biržišky Zentui K. Barauskui – davė gerai apmokamą darbą.

Jei tokių Kasper'ų Amerikos pramonėje turėtume daugiau – lietuvių gyvenimas galėtų dar žymiai pagerėti.

MIRĖ PETRAS JANKUS

Dorchester, Mass. – Petras Jankus (Jankauskas) gyvenęs 9 St. Marks Rd., Dorchester, Mass., mirė birželio 9 d., Shattuck ligoninėje, Jamaica Plain, Mass.

Palaidotas su bažnytinėmis apeigomis birželio 13 d. Naujoje Kalvarijos kapinėse, Boston, Mass. Paliko liūdesyje dukterį Izabelę, Zentą Juozą ir antikę Lindą Kuprytę, brolius Vincą ir Yonkers, N. Y. ir Joną iš Bronx, N. Y., taip pat tris brolius ir vieną seserį Lietuvoje, be to, daug draugų ir pažįstamų šioje apylinkėje.

Vellonis Petras iklininkų Baltraus ir Rožės sūnus, gimęs Vienciūnų kaime, Alytaus valsč., Trakų apskrityje. Buvo vienas septynių brolių ir turėjo dvi seseris. Dar jaunas būdamas, išmoko siuvimo amato ir jau tėviškėje buvo populiarus siuvėjas. 1910 m. atvyko į Ameriką ir čia visą laiką dirbo siuvyklose. Jis iš karto stojo į unijistų eiles ir buvo aktyvus visuose unijos reikaluose. Per kelis metus buvo Amalgamėtų Lietuvių 149 skyr. pirmininkas ir Bendrosios Tarybos narys. Buvo uolus demokratas, Lietuvos ir Amerikos patriotas. Jis daug veikė Susivienijime, dalyvaudavo seimuose, įvairiose Antrosios apskrities pareigose, ir 43 kp. pirmininku išbuvo iki mirties. Taip pat pasišventusiai dirbo A. L. T. Sandaros labui. Jis priklausė South Bostono Lietuvių Pilečių Draugijai ir Dorchesterio Lietuvių Pilečių Klubui ir šiose organizacijose ėjo įvairias valdybos bei komisijų pareigas. Po karo, Lietuvai netekus laisvės, jis veikė per savo

organizacijas ir tiesioginiai per ALTą ir BALFą tai laisvei atgauti. Gaila, kad jis nesulaukė to Lietuvos išlaisvinimo.

Petras buvo vedęs (1913 m. spalio 19) Adelę Klemkytę, su kuria išgyveno iki jos mirties 1935 m. spalio 24 d. Nuo to laiko Petras našlavo.

Mirties žmonių lankėsi šermenyse ir dalyvavo laidotuvėse, o karstas skendo gėlėse.

Tegul būna jam ramu išėjęs Dėdės Samo Žemelėje.

JUOZAS LEKYS

– Jordano pasienio policija nušovė Ari Ben Seton, Amerikos pilietį, prieš 63 metus gimusį Vilniuje, 1959 metais emigravusį į Izraelį.

CELEBRATING OUR
100th ANNIVERSARY
Latest dividends declared

3 3/4%

Total quarterly dividend on balances
maintained for two or more years (3 1/2%
regular plus 1/4% special)

3 1/2%

Regular quarterly dividend
FROM DAY OF DEPOSIT
COMPOUNDED QUARTERLY
Open an account at either office.
Come in -- write -- or telephone.

EASTERN PARKWAY OFFICE:
539 Eastern Parkway at Nostrand Ave.
Mon. to Fri. 9 A. M. - 3 P. M.
Monday evenings 5 P. M. to 8 P. M.
President 3-7000

BROADWAY OFFICE:
135 Broadway at Bedford Ave.
Tues. to Fri. 9 A. M. - 3 P. M.
Monday 9 A. M. - 7 P. M.
STagg 2-6676

Brooklyn, New York

THE Kings County
SAVINGS BANK

1860.....1960

Century of Service to Savers
Member Federal Deposit Insurance Corporation

Winter Garden Tavern Inc.

VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)

Telefonas: EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms
pramogoms. Geriausias lietuviškas
maistas prieinamomis kainomis.
POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

Lanių vasarnamis

515 4th Ave. Asbury Park, N. J.

Puikiausias poilsis sąuolų pavėsyje, vos keletas
minučių pėsčiam nuo Atlanto paplūdimio. Čia pat
teatras, bažnyčia, krautuvės ir restoranai. Svečių
patogumui kiekviename aukšte virtuvės ir šaldytu-
vai. Patogūs kambariai. Prieinamos kainos.

Dži rezervacijų skambinti: P. LANYS, PR 6-9783, arba
EL 3-1169.

Kontraversinis pasirodymas

Valeškos sutvarkytą Lietuvos skyrių tarptautinėje parodoje visi giria iš meninio taško, tačiau kai kas pasigenda propagandos. Kokia ta propaganda turėtų būti - dėl to nėra vienos nuomonės, skyrius tuo tarpu kreipia lankytojų dėmesį. Birželio minėjimai. Čia gimęs kunigas sugėdino dypukus. Tautininkai užmiršo Olij.

"Štai vieta, kurioje akys gali atsigauti ir pailsėti" — sūku praeitą sekmadienį kvieistinei publikai atidarytoje Chicago tarptautinėje parodoje jos direktorius Richard Reynes, pamatęs Lietuvos skyrių. Iš tiesų, mažyčiam (20 x 10 pėdų) Lietuvai skirtame sklype lyje nedvelkia jokia agresyvi "salesmano" dvasia, tai daugiau meno paroda, kurios eksponatai: audiniai, keramika, mozaika yra išdėstyti taip planingai, kad atrodo, jog tie eksponatai yra specialiai jiems atitekusiai vietai sukurti. Tai dail. Adolfo Valeškos, dekoratyvinio meno žinovo, nuopelnas, kuris pradedant liaudies ir baigiant abstraktaus meno pavyzdžiais sukūrė vieningą vaizdą iš atskirų dalykų, sukurtų kitiems tikslams, o ne specialiai tai parodai. Eksponatai yra paties A. Valeškos, Juozo Bakio, Jurgio Daugvilos, Bronės Jameikienės, Ados Korsakaitės ir Viktoro Petravičiaus darbo.

Bendra — "draugų ir priešų" — pažiūra yra tokia, kad skyriaus sutvarkymas, turint galvoje visas aplinkybes k. a. trumpą laiką, lėšų stoką ir t. t. — yra pavyzdingas. Priekaištų girdisi iš politinės pusės. Girdi, per mažai propagandos apie Lietuvos pavergimą. Esą, jei sovietai būtų palankesni moderniam menui, ant Lietuvos skyriaus, nekeičiant eksponatų, galima būtų parašyti kad tai tarybinės Lietuvos skyrius!

Čia tektų pastebėti, kad skyriaus eksponatų patrauklumo pavilioti žiūrovai gauna progos susipažinti ir su 10 svarbiausių Lietuvos istorijos datų, nulėmusiomis kraišto likimą, be to, čia pat yra gaunama V. Petravičiaus gražiai papuošta brošiūrėlė apie Lietuvą. Vėl iš kitos pusės tenka nurodyti, kad

praeitų metų parodoje aktyvios "propagandos" šalininkai turėjo progos daugiau pasirodyti, tačiau jiems dėl įvairių priežasčių bei nesutarimo savo tarpe, tos idėjos vykusiai nepasisekė praveisti. Reikia atsiminti, kad turima reikalo su prekybos paroda, kur ypatingai stiprios ir įžulios propagandos priemonės gali padaryti greičiau neigiamą negu teigiamą įspūdį. Dėl to esama pažiūros, kad dabartinis mažiau tiesioginis būdas atkreipti dėmesį į Lietuvos likimą yra tinkamesnis ir prasmingesnis.

VIENYBEI pasiteiravus Lietuvos konsulo dr. P. Daužvardžio nuomonės, ji kaip paprastai pasirodė esą santūrus diplomatas ir atsisakė daryti griežtą sprendimą kilusiam ginčui. Gerų argumentų turinčios abejos pusės, tačiau jis be jokių rezervų džiaugėsi pastangom visų tų, kurių dėka Lietuva ir šiais metais dalyvauja šioje parodoje ir tuo pačiu verčia linksnuoti jos vardą.

Grįžtant prie parodos tenka pastebėti, kad pirmųjų dienų patirtis rodo, kad tik retas parodos lankytojas ilgiau nestabteli ties Lietuvos skyriumi, o J. Bakio skulptūros jau pirmą dieną sukėlė nemažą susidomėjimo Chicago meno kolekcionierių tarpe.

★

Praeitą seštadienį Chicago pabaltiečiai buvo suruošę birželio įvykių paminėjimui mitingą prie A. Lincoln paminklo. Nepaisant smarkoko lietaus ir minėjimą atvyko apie penketas simtų žmonių daugumoje lietuvių su zmoniu kiekių įvairių organizacijų vėliavų. Mitingui prasidėjus lietus sustojo. Kalbėjo visų trijų tautų atstovai (lietuvių — konsulas dr. P.

A. VALEŠKA

"DIEVO MOTINA" - vitražo - cemento technika

Daužvardis). Mitingas didžiosios amerikiečių spaudos nebuvo pastebėtas, nors ji ir buvo apie jį painformuota.

★

Birželio įvykių buvo paminėti ir per pamaldas praeitą sekmadienį Marquette Parko parapijos bažnyčioje. Vikaras kun. Jonas Vyšniauskas vietoje įprasto pamokslu šį kartą kreipėsi jautriais žodžiais į pamaldų dalyvius, prašydamas juos likti lietuviams. Esą, iš 30 šiais metais baigusiu parapijos mo-

kyklos lituanistinę klasę vaikų, tik 10 atvykę į išleistuvių aktą. Pamaldos su lietuvišku pamokslu susilaukiančios vis mažiau lankytojų, lietiškai giedoti vis labiau vengiama. Lietuviškas bažnyčios charakteris išlaikomas tik klebono pastangomis, be parapičių daugumos talkos. Kai klebonas pasikeis, nebūsią jokie akstinai išlaikyti parapijos lietuvišką pobūdį, jei parapičių nutautėjimas vyksias tokiu pat sparta. Amerikoje Jonas Vyšniauskas yra Amerikoje gimęs ir Lietuvoje nėra buvęs.

Antano Olio antrų mirties metinių proga velioni prisiminė jo giminės ir draugai, aplankę jo kapą. Čikagiečiai stebisi, kad tų tarpe nebuvo nei Tautinės Sąjungos centro, nei Chicago skyriaus atstovų, net nei pirm. Bartkaus, kurio pavardės be Olio standien niekas nežino-tų!

★

Čikagiečiai Ripskiai pirmadienį gavo telegramą iš Maskvos, kad jų bėgant iš Lietuvos palikta dukte jau išskrenda pas tėvus į Chicago.

Filisterių Santaros konferencija

Liepos 2 — 3 šaukiama Filisterių Santaros konferencija Christiana Lodge (Linkų vasarvietėje), Adamsville, prie Edwardsburg, Mich.

Konferencijos programa: Liepos 2 d. (seštadienį) 2 val. p. p. Konferencijos atidarymas. "Filisterių Santaros politinės veiklos gairės ir uždaviniai" referuoja Vladas Adamkavičius ir Leonas Sabaliūnas.

4 val. p. p. "Filisterių Santaros kultūrinės veiklos gairės ir uždaviniai" — Vytautas Kavolis.

9 val. vak. Literatūros vakaras.

10 val. ryto "Filisterių Santaros santykiai su Lietuvių Studentų Santara" — Vanda Gegevičiūtė.

11 val. ryto "Idėjinis išsąmonėjimas" — Vytautas Babušis.

2 val. p. p. Santaros — Šviesos Federacijos Filisterių Kolegijos posėdis.

Konferencijoje kviečiami dalyvauti visi filisteriai santariečiai. Pageidautina, kad apie atvykimą būtų pranešta Raimundui Mieželiui, 7144 South Sacramento Ave., Chicago 29, Ill.

III. FILISTERIŲ SANTAROS CENTRO VALDYBA

SIUNTINIAI SIUNCIAMI Į SOVIETŲ RUSIJĄ

UKRAINA, LIETUVA, BALTGUDIJA, LATVIJA, ESTIJA IR KITAS RESPUBLIKAS
Pasinaudok patikimu kruopščiu ir greitu mūsų firmos patarnavimu.

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., Inc.

135 WEST 14th STREET
NEW YORK 11, N. Y.

141 Second Avenue
NEW YORK CITY
Tel. GRamercy 5-7430

332 Fillmore Ave.
BUFFALO 6, N. Y.
Tel. MOhawk 2674

39 Raymond Plaza W
NEWARK, N. J.
Tel. MARKET 2-2877

Atdara kasdien nuo 9-6; Sekm. nuo 9-4.

Licensed by USSR
Tel. CHelsea 3-2583

MŪSŲ SKYRIAI

11339 Jos Campau
DETROIT 12, MICH.
Tel. TOWnsend 9-3980

359 West Broadway
S. BOSTON 27, MASS.
Tel. ANDrew 8-5040

132 Franklin Ave.
HARTFORD, CONN.
Tel. CHapel 3-4724

2134 W. Chicago Avenue
CHICAGO 22, ILL.
Tel. DICKens 2-8232

632 W. Girard Ave.
PHILADELPHIA 23, PA.
Tel. WALnut 5-8878

900 Literary Rd.
CLEVELAND 13, OHIO
Tel. TOWER 1-1461

Mūsų didžiulė ir patikima firma yra patarnavusi tūkstančiams klientų, visus geriausiai patenkina. Mūsų firma 100% garantuoja siuntinių pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas laike 48 valandų ir adresatą pasiekia per 6 — 7 savaites (oro paštu laike — 12 dienų). Mūsų raštinėse yra didelis pasirinkimas pirmos rūšies produktų. Prašykite mūsų nemokamo katalogo su visomis informacijomis apie muitą ir persiuntimą.

VIENYBĖ

Lithuanian Weekly Established in 1886
Juozas Tysliava, Editor and Publisher
192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y.
Telephone: APplegate 7-7257
Vytautas Meškauskas, Associate Editor
2625 S. Harvey, Berwyn, Illinois
Entered as Second Class Matter October 23, 1907
at the Post Office of Brooklyn, New York
Subscription rate: \$7.00 for one year.
Advertising rates on application

Vertos dėmesio derybos

Zinia, kad pagaliau Alžerijos sukilėliai sutiko tartis su de Gaulle vyriausybe dėl pailaubų, negali nedžluginti prancūzų. Tik reikia atsiminti, kad Prancūzija yra vienintelė valstybė, kuri tebekariauja... Taip, antrasis pasaulinis karas seniai baigėsi, bet Prancūzija tebekariauja. Pradžioje Indokinijoje, vėliau Afrikoje... Toks ilgas karas gali sugriauti net ir turtingiausią valstybę.

Pailaubos, jeigu jos bus pasirašytos, dar nereikia pačios taikos tarp Prancūzijos ir Alžerijos sukilėlių, kurie savo kraštui reikalauja nepriklausomybės. Ir tai bus ne be pagrindo, nes de Gaulle vadovaujama Prancūzija jau leido apsispręsti visai eilei Afrikos tautų, kurios kultūriniai ir iš tolo negali lygintis Alžerijos arabams.

Bet leisdama apsispręsti kitoms Afrikos tautoms, Prancūzija tuo būdu užsidaro duris į kontinentą. Alžerija, kuri iki šiol buvo tik Viduržemio jūrų atskirta Prancūzijos dalis, yra vieninteliai vartai į Sacharą. Taip, į Sacharą, kur prancūzai atrado turtingus naftos išaltinius, kur neseniai buvo įvykdytas atominis bandymas... Atsisakiusi Alžerijos, Prancūzija būtų priversta taip pat atsisakyti ir Sacharos...

Kaip ten bebūtų bet kolonializmo dienos baigiasi, ir Prancūzija teks dar kartą persitvarkyti. Ekonominis bendradarbiavimas tarp valstybių turės būti pertvarkytas naujais pagrindais, jeigu tautos norės išvengti nuolatinių konfliktų bei karų.

Vakarų valstybių atsiskyrimas nuo kolonijų ilgai turės įtakos ir Sovietų Sąjungai, tebevykdančiai kolonializmo politiką Europoje ir Azijoje. Negali būti, kad antroje dvidešimto amžiaus pusėje beveik puslaukinės tautos kurtų savo nepriklausomas valstybes ir čia pat, Europos širdyje, kultūringos tautos būtų traktuojamos kaip laukinės...

Derybos tarp Alžerijos sukilėlių ir Paryžiaus vertos dėmesio.

Mums rašo -

Vietos spaudoje pastebėjau Chruščiovo atsakymą Anglijos komunistų laikraščio Daily Worker korespondentui, ryšium su Amerikos lėktuvo incidentu Sovietų Sąjungoje.

Chruščiovas pasakoja, kas įvyk jo jaunystėje, būtent, apie plėšiką, kuris slėpdavėsi po tiltu ir iš praeivių atimėdavo laikrodžius. Bet, man rodos, Chruščiovas čia bus sumaišęs laiką. Tokių "specialistų," kurie iš praeivių atimėdavo laikrodžius, tebėra pilnos Vilniaus ir kitų Lietuvos miestų gatvės. Laikrodžius ir pinigų atiminėjimas tebevyksta gatvėse ir parkuose. Bet ypač tai buvo "populiaru" pirmomis antrosios bolševikų okupacijos dienomis. Pavyzdžiui, 1956 metais Gedimino aikštėje Vilniuje Spartako kasininkei grįžtant iš darbo buvo atimti pinigai ir numautas rankinis laikrodėlis. Ten pat buvo užmuštas Elektros skaitiklių fabriko darbininkas, atsisakęs banditui atiduoti savo pinigus.

Taigi, bereikalo laikrodžių atiminėjimą Chruščiovas derina su Amerikos lėktuvo incidentu ties Uralų kalnais. Tik reikia prisiminti Stalino laikus, ir pamatysime, kad laikrodžių atiminėjime nėra geresnių specialistų, kaip sovietai.

J. I.

Helsinki, Suomija.

V. PETRAVIČIUS

LIETUVOS ŽEMĖLAPIS - lino raižinys

Ivinskio pletkai

ARGUS

"... pas mus baisiai girtuokliauja visi ministrai..."

Katalikų istorikas rinko gatvines paskalas apie tautininkų režimą ir savo paties kolegas. Tuo dabar naudojasi bolševikinė TIESA, kad apjuodintų Lietuvos praeitį.

Lietuvos okupantai — bolševikai prieš kiek laiko pradėjo spausdinti viską, kas tik galėtų nujuodinti nepriklausomas Lietuvos laikotarpį, nuplėšus, kaip Lietuvos žmonės buvo "engiami," "išnaudojami" ir kaip Lietuvos liaudis "laimingai" gyvena atsikračiusi "buržuazinio — fašistinio" jungo ir su kokių džiaugsmu "savanoriškai ir vienbalsiai" įsijungė į "brolišky tarybinių respublikų šeimą."

Ypač jie džiaugiasi, kada randa tautininkų pačių lietuvių tarpe. Neperseniausiai Tiesoje jie spausdino autentišką NKVD tardytojams duotą buvusio tautininkų generalinio sekretoriaus VINCO RASTENIO pareiškimą, kur jis suniekino savo partijos režimą ir dargi kai kuriose vietose operavo melagingais daviniiais, tikslu iškusti kitus, kad pateisintus save. Visuomenė turėjo progos tai skaityti ir įvertinti.

Pastaruoju metu, nelyginant aukso gabalą iš mėslo iskasę, bolševikai surado naują tautininką, tai žymųjį "profesorių," frontininkų veikėją ZENONĄ IVINSKĮ. Savo partijos dienraštyje TIESA per penkis numerius, bolševikai nuo kovo 31 d. iki balandžio 6 d. (Nr. 76, 77, 78, 79, 81) išspausdino, paįvairindami fotokopijomis, kalbamojo Z. Ivinskio "įvykių dienoraštį." "Istorikas" dr. Z. Ivinskis yra dabar Romoje. Jis žinomas katalikų veikėjas, vienas iš vadovaujančių frontininkų asmenų, dalyvavęs laisvinimo veiksniuose ir net buvęs numatytas pulk. J. Lanskoronskio organizuojamos Vykdamosios Tarybos narys, kur, laimei, nebuvo sudaryta.

Žinantiems Lietuvos praeitį, Ivinskio dienoraštis yra išgalvotų gatvinių paskalų rinkinys, nevertas jokio dėmesio. Jis gali būti naudingas tik paties "profesoriaus" galvosenai pažinti, tačiau bolševikai dienoraštį pristato kaip savo teigimų teisingumo įrodymą. Jie rašo:

"Štai buržuazinio istoriko, vieno iš krikščionių demokratų partijos veikėjo, klerikalinio laikraščio XX AMŽIUS bendradarbio Zenono Ivinskio dienoraštis, rašytas 1938 — 1940 m. Dabar Z. Ivinskis gyvena užsienyje ir gana aktyviai su kitais buržuaziais nacionalistais smelžia Tarybų Lietuvą, dažnai liaupsnindamas vadinamosios nepriklausomybės laikotarpį..."

Dienoraštyje atskleidžiama, kaip opoziciją vaidinusios krikdėmų ir valstiečių liaudininkų partijos, sti-

prėjančios liaudies masių kovos akyvaizdoje sudarė bendrą žygininkų frontą ir atvirai pasuko į fašizmą..."

Kartu ir pats Z. Ivinskis atskleidžia save, kaip hitlerininkų tarną ir pašlamėką..."

Kaip šis dienoraštis pateko bolševikams — neaišku, ar jie surado jį Lietuvoje ar išvogė kur nors Europoje, ar pats Ivinskis įteikė, ar kitaip išgavo?

PATS Z. IVINSKIS DEL TO TYLI

Zvilgterėkime į kai kuriuos tame dienoraštyje užfiksuotus "faktus." 1938 m. spalio 25 d. Ivinskis rašė:

"Po paskutiniųjų sukrėtimų valdininkai, aukšti pareigūnai iš visų jėgų pasiryžę grobti į savo rankas kiek tik galima pinigų, kaip galima greičiau pralobti, praturtėti. Dabar vėl prasidės pasisavinimų ir išekvojimų banga. Didieji pareigūnai netiki valstybės ateitimi ir tikisi tik greičiau pasiplėsti pinigų ir sau užtikrinti gyvenimą. Esą faktas, kad ministerių žmonos šnipinėjančios arba parduodančios kam reikia žinias. Net Janavičiaus, tautininkų generalinio sekretoriaus žmona esanti įtarta šnipinėjime ir turėjusi būti, rodos, pas ją padaryta krata ar ji suimta. Tačiau vyro galingi pečiai... Kur mes einame? Pataikūnai kodėlįja Smetonai susitriedami. Apstatytas pataikūnais, prisimetėliais ir smilintojais senis, visai nieko nebemato. Kiek daug dabar intrigų dėl radiofono direktoriaus vietos. Bieliūnas jau ten prisitęsęs. Vienais metais sutauptodamas 100,000 litų, gavęs 15% — 25,000, o alga, priedai etc. Tai įprasta pas mus..."

Gyvendamas Kaune Z. Ivinskis galėjo pats matyti ir žinoti, kas iš tikro dedasi. Visame pasaulyje yra nesažiningų valdininkų, netrūksta jų ir JAV, Vokietijoje, Italijoje, Sovietų Sąjungoje ir kt., bet Ivinskis apvagindamas mūsšikius, jų neišvardina, paminėdamas konkrečiai Valstybės Radiofoną. Tiesa, tuo metu radiofone Valstybės Kontrolė buvo susekusi vieno tarnautojo nesąžingumą, atsisakant už kalbėtojų honorarus ir byla buvo tuoju perduota teismo tardytojui, bet nieko bendro su tuo neturėjo radiofono direktorius Bieliūnas. Nebuvo Lietuvoje visškai tokios tvarkos, kad valdžios įstaigos vedėjams būtų išmokamos premijos už kažkokius "sutaupymus." Įstaiga turėjo biudžetinę samatą ir pagal ją Valstybės Kontrolės priežiūroje veikė. Tad ir šiuo atveju apie Bieliūno sutau-

(Nukelta į 5 psl.)

DAR APIE VILNIŲ

Tesinys

Antanas Varnas

Atvykęs į Leningrado aerodromą, aš lyg ko pasigedau. Lyg būtų nutrūkę ryšiai su tuo pasauliu, kuri mes čia buvome sukūrę. Mat, viešbutyje vis dar galėdavai sutikti kokį amerikietį. Dabar... Inturisto palydovas atliko visus formalumus, parūpindamas man vietą pačiame lėktuvo priešakyje. Bet aš stuartės paprašiau leisti atsisėsti lėktuvo gale, nes sėdint ant lėktuvo sparnų nieko nematyti. Kadangi lėktuve buvo beveik pusė tuščių vietų, tai ji leido man sėdėti kur tik noriu. Ši kartą lėktuvas pasitaikė senas, dviejų motorų, nedidelis. Visi keleiviai buvo paprastai žmonės. Pasiteiravau, ar yra skrendančiųjų į Vilnių. Pasirodo, aš buvau vienintelis. Dauguma skrido į Minską ar Lvovą. Bagažas buvo suverstas gale lėktuvo. Kai lėktuvas pradėjo judėti, aš kreipiausi į stuartę, klausdamas, ar nereikia prisirūsti — užsegti diržus. Atsakė, nebūtina. Matyt, keleiviai čia traktuojami kitaip, negu Vakaruose. Lėktuvui pradėjus ūžti, pasirodė, stabdžiai buvo persilpnėję. Po ilgesnių bandymų, pagaliau lėktuvas pakilo. Stuartė atsisėdo šalia manęs ir aš juokaudamas paklausiau, ar su šiuo lėktuvu pasieksime Vilnių. Ir ji pripažino, kad lėktuvui laikas būtų pailsėti... Mat, po skraidymo sprausminiais lėktuvais, skrendančiais daugiau kaip 1,000 kilometrų į valandą, 200 kilometrų greitis atrodė, lyg stovėtume vietoje.

Kai išskridome, buvo graži saulėta diena. Dangus be debesėlio. Bet po pusvalandžio patekome į rūką, kuris buvo baltas kaip pienas. Migla buvo tokia tiršta, kad kartais pačiame lėktuve negalėjai nieko matyti. Be to, lėktuve buvo šalta ir vėjas pūtė iš visų pusių. Maždaug po pusantros valandos lėktuvas pradėjo leistis. Apačioje rūkas sklaidėsi ir pagaliau išlindom iš debesų. Štai jau ir Rygos aerodromas. Beveik viskas, kaip Maskvoje ir Leningrade. Visi aerodromo įrengimai pagal tą patį planą. Kadangi sovietų lėktuvuose neduodama nei gerti, nei valgyti, tai maisto tenka įieškoti aerodromuose. Bet apie savo patyrimus Rygos aerodromo restorane aš jau rašiau.

Turėdamas tiek tiek laiko, apsidariau aplink. Bendras laukiamasis buvo kiek švaresnis ir jaukesnis, negu Maskvoje. Žmonių išvaizda ir jų laikysena taip pat kitokia. Tik žmonių čia, zionoma, buvo mažiau negu Maskvos

aerodrome. Pagaliau atėjo laikas skristi. Dar pusantros valandos ir Vilnius. Ši kartą kelionė buvo be ypatingų įvykių, jei neminėti dviejų keleivių, kurie Rygoje ilpo būdami ne visai blaivūs. Jie tuojuo pradėjo rūkyti. Tada stuartė mėgino juos sudrausti. Bet jie stuartę iškoliojo ir toliau rūkė.

Į Vilnių atskridome jau sutemus. Buvo ūkana ir lietus. Aerodrome mane pasitiko Lietuvos Architektų Sąjungos atstovai ir Inturisto palydovas. Buvo malonu sutikti seną pažįstamą po tiek metų. Apie savo išpūdžius Vilniuje aš jau rašiau. Įdomu, kad atvykusiems į Vilnių turistams dalinama Inturisto išleista informacinė knygelė, kurioje surašyta visa miesto istorija — pradedant Geležinio Vilko legenda ir baigiant Želigosvskio avantūra bei tais laikais, kai sovietų armija "išlaisvino" sostinę ir visą kraštą. Neverta kartoti visiems gerai žinomų istorinių faktų apie Vilnių, bet čia proga verta pažymėti, kad tame informaciniame leidinyje apie Vilnių, kur rašoma apie anų laikų rusų okupaciją, Lietuvos generalgubernatorius Muravjovas vadinamas koriku...

Skaitydamas tą vietą, kur rašoma apie lenkų okupacijos laikus, aš prisiminiau vieną incidentą Prahoje. Mano studentavimo laikais Prahoje buvo suruoštas slavų skautų sąskrydis. Buvo daug lenkų, kurių tarpe atskira Vilniaus skautų stovykla. Tuo metu aš buvau Prahos lietuvių studentų sąjungos pirmininkas ir mes išleidome čekų kalba brošiūrėlę apie Vilnių. Brošiūrėlė buvo paskleista tarp skautų. Užėjęs į Vilniaus skautų stovyklą, aš radau keletą skautų skaitant tą brošiūrėlę. Aš kreipiausi į juos, prašydamas pasisakyti apie mūsų leidinį. Pradėjus su jais kalbėti, atėjo jų vyresnis vadeiva ir ėmė juos barti. Tada aš paklausiau, ar lenkai bijo teisybės? Žodis po žodžio, ir mes susibarėme. Pagaliau atėjo policijos pareigūnai ir mus nuvedė į nuovadą. Mane už triukšmo kėlimą, o juos, apie penkis, kaip aišku, aš nebuvau kaltinamas. Bet man buvo įdomu sužinoti, kas tie do skautai iš Vilniaus. Pasirodo, nė vienas jų nebuvo gyvenęs Vilniuje. Visi jie buvo iš kitų miestų Lenkijoje. Tai buvo užprotokoluota ir lenkai pasirašė...

Bet grįškime į patį Vilnių. Kai sovietų kariuomenė grįžo į Vilnių antrą

BIRUTĖS PAPROCKIENĖ (kairėje) neseniai aplankiusi savo tėvus Vilniuje, dalinasi išpūdžiais New Yorko Lietuvių Prekybos Rūmų pobūvyje, įvykusiame praeitą savaitę Festival restorano salėje, New Yorke. Nuotraukoje: Petručiai, dr. J. Repečka ir Valaičiai.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

kartą, vokiečiai atitraukdami stengėsi sunaikinti sostinę. Buvo sistematiškai sprogdinamos įstos miesto dalys. Buvo sunaikinta elektros stotis ir vandentiekis, o telefono ir radijo stotys išgrobtos ir išvežtos. Gyventojai, ypač lietuviai, bėgo iš Vilniaus. Lenkai bėgo į Lenkiją. Vilnius ištuštėjo. Tada ištuštėjusias vietas užėmė rusai. Tik pradėjus organizuoti, perkėlus visas ministerijas į Vilnių, lietuviai vėl pradėjo grįžti į miestą. Pasekoje, mieste atsirado didelis butų trūkumas. Prasidėjo varžymasis su rusais dėl butų ir dėl vietų. Nekalbant apie natūralią neapykantą okupantams, tada pasireiškė antagonizmas rusams net pačiose Lietuvos kompartijos eilėse. Lietuvis, nežinantis kas jis būtų — komunistas ar nekomunistas — neapkenčia ruso atėjuno. Ši neapykanta tebėra ir dabar.

Po karo Vilniaus miesto centras buvo skubiai atstatomas ir, turiu pasaky-

tį, kad dabar viskas gana vykusiai atstatyta, išskyrus tas vietas, kur buvo geto. Visur išlaikyta buvusi miesto dvasia, visur panaudota tinkama medžiaga ir šiandien Vilnius yra toks, koks jis buvo praeityje. Kas kita su naujais miesto rajonais. Ten, kaip jau esu rašęs, architektūra neturi jokio veido. Deja, mes čia nieko negalime pakeisti. Panaši padėtis yra ir kitose gyvenimo srityse. Toje "tarybinėje santvarkoje" dabar viskas daroma pagal vieną kurpaį.

Vilniaus apylinkėje plečiasi pramonė. Mačiau visą eilę naujų ir dar tebestatomų fabrikų. Vilniuje dabar leidžiama apie 30 laikraščių bei žurnalų. Mokslo akademija (įvairūs partijos institutai ir muziejai), universitetas, pedagoginis institutas, konservatorija, dailės institutas, biblioteka ir archyvai, knygų rūmai, kurių uždavi-

(Nukelta iš 9 psl.)

Nauja statyba Vilniuje "neturi jokio veido..."

Ivinskio pletkai...

(Atkelta iš 4 psl.)

pymą 100,000 litų ir jam išmokėjimą 25,000 — nesąmonė. Be to, jei profesorius Z. I. būtų kiek nors aritmetikos pirmojo skyriaus kursą prisiminęs, tai nuo 100,000 litų, išmokėdamas 15% Bieštinui, gautų kitą sumą, negu kaip jis pats nurodo. Tokiais kvailais ir nieku neparemtais įrašais jis pasitarnavo tik bolševikams.

Lapkričio 7 d. (pirmadienis) Z. I. rašo:

"Šiandieną fakulteto dekanate turėjome didelį ir ilgą posėdį dėl plagijatų. Iš to posėdžio namon grįždamas sutikau pažįstamų. Jie pasakojo gandy. Esą provincijoje buvo gandy, kad jau Smetona išskridęs ar pabėgęs kur tai lėktuvu. Girdėję be to, iš dviejų banko valdininkų, kad Smetona ir Tubelis iš savo asmeniškais sąskaitais persivedę po 10 milijonų aukso frankų"...

Kad ir kazin kaip neapkęsti Smetonos ir Tubelio, bet rašyti universiteto profesoriumi tokias nesąmones — gėda. Pirmiausia lapkričio 7 d. 1938 m. Smetona ramiausiai sėdėjo Kaune prezidentūroje. Antra, visos Lietuvos biudžetas neturėjo tokių sumų, kad Smetona

ir Tubelis galėtų po 10 milijonų aukso frankų (turima galvoje šveicarų tvirtos valiutos aukso frankai) pasigrobtį.

Tolimesniuose savo užrašuose Z. Ivinskis su patitenkinimu kalba apie Vokietijos nacionalsocializmą. Lapkričio 16 d. (trečiadienį) jis įrašo pasikalbėjimą su kažkokiu savo pažįstamu, buvusiu ateitininku, dabar prisiliejusiu prie tautininkų ir pasidariusiu jų vadu. Pasikalbėjimas buvęs toks:

"Vakar rytą egzaminavau iš Lietuvos istorijos vieną tautos atstovą prezidentui rinkti. Po egzaminų jis atėjo su gintarinu ateitininkų ženklu, yra pirmininku visų Giedraičių tautininkų organizacijų (jaunalietuvių, tautininkų, šaulių, etc.) labai nusiskundė, kad provincijoje irgi laukiama naujenybių, bet jų visai nesidaro. Gyvenimas esąs nekoks. Gana pesimistiškai kalbėjo tas tautininkų vadas. Apie užvakaryščius rinkimus jis sakė, kad jie buvo labai prasti. Charakteringa, kad balsai buvo skaičiuojami už rinkėjų nugarų. Balsuotojai negalėjo matyti. Bet vienas pastebėjęs, kad viena kortelė buvusi aprašyta. Šitaip, anot jo, vienas rinkėjas išliejo savo pyktį..."

Vakare buvo ateitininkų rūmuose sendraugių pobūvyje, kur kalbėjo apie aktualiuosius mūsų uždavinius. Kai kas kvalifikavo nacionalsocializmą, kaip mo-

derniąją barbariją. Aš diskutujuose gavęs žodį išdričiau savo mintis. Toje tariamoje barbarijoje yra tačiau planas, sistema, valia. Pas mus gi šokuravimas, delsimas. Naciai žino ko jie nori, o mes nežinome ko mes norime. Mes norėjome visko ir rytų ir vakarų pusėje ir nieko nepasiekėme. Mums reikia sistemos ir plano. Toje "barbarijoje" atsakomingi žmonės negirtuokliauja taip, kaip pas mus girtuokliauja žmonės eidami pareigas, užimdami aukštas vietas, etc. Gyvosios dvasios kibirkštys būtų galimos ne iš teslos, bet iš tvirto titnago, tai yra reikia suorganizuoti drausmingai imti uždavinius vykdyti ne visus iš karto, bet paeiliui.

Maciūnas sakė, kad pas mus baisiai girtuokliauja visi ministrai. Smetona nėra joks vadas, be planų, be kūrybos, paprastas žmogus. Amžinas lepis, taip išėjo iš kalbos, buvo Tubelis. Jis tik žiūrėjo, kad nereiktų judintis, nauja daryti. Projektai gulėdavo, jis atsilabindavo, iškeldavo sunkenybes."

Kaip matome, Ivinskiui hitlerizmas labai imponavo ir juo jis norėtų pagrįsti Lietuvos santvarką. Įdomu, ar jis turėjo progos pastebėti nacių okupacijos metu jų girtuokliavimą, kuris toli pralenkė visus mūsų ministerių ir valdininkų išgėrimus?

(BUS DAUGIAU)

LIETUVIAI PAVEIKSLUOSE

Dailininkas Adolfas Valeška savo įrengtame tarptautinėje Chicagos mūgės Lietuvos paviljone su Izolda Bendroraityte (kairėje) ir Konstančia Braždzyte, aptarnavusiomis paviljoną atidarymo dieną.

V. Noreikos nuotrauka

Viktorija Birutė Steponavičiūtė, Jadvygos ir Zigmo Steponavičių duktė Stamford, Conn., didžiulias senelės iš Lietuvos prisijūta jai tautiniu kostiumu.

J. Tyslevos, Jr. nuotraukos

K. B. KRAUCIUNAS, ilgametis Vienybės skaitytojas ir bendradarbis, atvykęs su žmona iš Floridos vasarai praleisti, Vienybės redakcijoje.

Viršuje: Juzė Dičkienė, ilgametė Vienybės korespondentė New Haven, Conn. **DEŠINĖJE:** Ona ir Tomas Cepinski, ilgamečiai Vienybės skaitytojai ir veikėjai iš Ansonia, Conn., praeitą sekmadienį minėję savo vedbinio gyvenimo 50 m. sukaktį.

IŠ LIETUVIŲ PAVILJONO CHICAGOJE....

J. DAUGVILA

"VASARA" - klimas

Naujausias vokiečių linijos laivas Bremen, kurio dėnyje matoma Carol Cheleden, prieš aplėdžiant New Yorko uostą. Carol Cheleden, kuri šiomis dienomis baigė chemijos mokslus, kartu yra talentinga muzikė, arfos virtuozė. Savo kelionės metu po Europą, Carol aplankys visus didesnius muzikos festivalius, kurie šią vasarą vyks Prancūzijoje, Vokietijoje, Italijoje, Olandijoje ir Anglijoje. (Plačiau apie Carol Cheleden - kitame numeryje).

Vienybė, 1960 m. birželio 24 d.

VIRŠUJE: Praeitą sekmadienį Lakewood Park, netoli Waterbury, Conn., įvykusio SLA ketvirtosios apskritys pikniko svečiai iš Hartfordo. Iš kairės: Stasys Savickas, Izabelė Simanauskienė, Juozas Žemaitis ir Petras Simanauskas.

APAČIOJE: SLA ketvirtosios apskritys piknikas, praeitą sekmadienį, Lakewood Park, Waterbury, Conn. Iš kairės: Jokūbas Trečiokas, Juozas Radzevičius, Stasys Bujanauskas, Tėvynės redaktorius M. Vasil, dr. K. Kasperavičienė, Juzė Dičkienė, agr. A. Kasperavičius (SLA ketv. apskr. pirmininkas), Juozas Marčiulionis ir Jurgis Vaitkus.

Lietuviai Waterbury

Praeitą sekmadienį Lakewood Parke įvyko tradicinis SLA ketvirtojo apskričio piknikas, sutraukęs nemažai žmonių, bet ne tiek, kiek kitais metais. Mat, tą pačią dieną buvo ir kitų parengimų: lietuvių parapijos mokyklos mokslo pabaiguvės, tėvų pagerbimas ir t. t. Be to, dr. P. Vileišio ūkyje buvo surengtas kitas piknikas, kuris, taip pat nemažai nutraukė nuo tradicinio, šį kartą deimantinio, SLA ketv. apskr. pikniko.

SLA ketvirtojo apskričio piknike buvo ir programa, kurią atidarė J. Trečiokas, vedė agr. A. Kasperavičius, apskričio pirmininkas. Trumpai kalbėjo vietos veikėjai, T. Matas, T. Vicočkis ir svečiai iš New Yorko — Tėvynės ir Vienybės redaktoriai, M. Vasil ir J. Tysliava.

★

Birželio 15 d. Jonas Tareila, buvęs SLA prezidentas, savo artimųjų tarpe paminėjo 87 metų amžiaus sukaktį. Tareila atvykęs į Ameriką dar praeito šimtmečio pabaigoje ir visą tą laiką, ištisus dešimtmečius, darbavosi lietuvių draugijose.

★

Šv. Juozapo parapija greit pajuto naują šeiminką kun. A. E. Gradeckio asmenyje. Kaip žinoma, kun. Gradeckis anksčiau buvo New Haveno lietuvių parapijos klebonas. Ten parapija nedidelė, bet kun. Gradeckiu ją parimant, buvo skolose paskendusį. Kun. Gradeckiu keliantis į Waterbury, New Haveno parapija turėjo 15,000 dolerių rezervo izde.

★

Lietuvių parapija Waterbury yra vieša iš didžiausių Conn. valstybėje ir kun. Gradeckio pareigos šiandien yra keliskart didesnės, negu New Havene. Jau vien tas faktas, kad parapijos mokykloje dirba apie 17 mokytojų. Be to, veikia litua-

J. Tysliavos, jr.

VIRŠUJE: SLA ketvirtojo apskričio piknike, praeitą sekmadienį Lakewood Park, Waterbury, Conn., dalyviai klausosi programos.

DEŠINĖJE: Kalba Tomas Matas, ilgametis SLA veikėjas Waterbury, Conn. Greta: Jokūbas Trečiokas, atidaręs pikniko programą.

nistikos mokykla. Šv. Juozapo parapijos mokyklos pastatai yra vieni iš moderniausių Waterburyje. Čia vyksta beveik visi didesni patriotiniai lietuvių rengimai, Vasario 16 minėjimai ir t. t. Dabar klebonas kun. Gradeckis turi suprojektavęs statyti keleta naujų namų — seselėms gyventi ir t. t.

Waterburio Brooklynas tebėra lietuviškas, kaip buvęs. Einant Bank gatve, rečiau girdėsi anglų kalbą, negu mūsiškę. Beveik visi namai ir biznio įstaiga yra lietuvių. Greta senųjų ateivių ir jų vaikų krautuvų, kaip Strikulio ir kitos, čia rasi jau ir naujųjų, vadinamųjų naujakurių, biznio įstaigas. Ypač populiarius yra Vally's restoranas, J. Valkausko ir J. Srugio vadovaujamas. Tai lygiai visų, senųjų ir naujųjų

mėgiama užėiga. Juozas Valkauskas, septynių metų aukščio buvęs Kauno policijos trečiosios nuovados pareigūnas, kaip ir jo dalininkas J. Srugis, santykiuose su klijentais, pasižymi taktu, draugiškumu ir išsilavinimu.

Labai pavyzdingai vedama Vaitkaus Spaudos krautuvė prieš pat lietuvių bažnyčią. Čia gaunami visi mūšų laikraščiai, įskaitant Vienybę, visos naujausios ir seniausios knygų, plokštelės ir kitokie lietuvių sirdžiai bei protai artimi dalykai. Reikia stebėtis Vaitkaus pasiaukojimu. Dirbdamas fabrike ir tuo būdu užlaikydamas šeimą, jis kasdien, išskyrus pirmadienius, būna krautuvėje, nors neretai tas buvimas jam net išlaidų nepadengia.

VT

— Kubos valdžia pirkė iš Rytų Vokietijos mašinų už pusę milijono dolerių.

Didžiausia paminklų gamybos įmonė Chicagoje

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

HAROLD E. NELSON
Prezidentas
3914 WEST 111th STREET
CHICAGO, ILLINOIS
(Prie Šv. Kazimiero kapų)

Telefonas: BEdarcrest 3-6335
KALBA LIETUVIŠKAI

KLAUSKITE PATYS SAVES

Į žemiau pateiktus klausimus jums atsakys firma, kuriai rūpi geras patarnavimas prieš jums siunčiant

DOVANŲ PAKETUS I U.S.S.R.

1. Ar firma yra patikima?
2. Ar yra tai įrodžiusi?
3. Ar ji rūpestingai supakuoja, išsiunčia ir paruošia visus reikiamus dokumentus?
4. Ar ji naudoja geriausias įpakavimui dėzes?
5. Ar ištikro ši firma dirba daugiau, kaip 25 metus?
6. Ar ji yra oficialiai parvirtinta?

Atsakymas bus TAIP i visus aukščiau patiektus klausimus, jeigu jūs savo dovanų paketus siųsite per bet kurį iš skyrių:

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

263 Market St.
Newark 2, N. J.
MARKet 3-1368

330 W. Broadway
S. Boston 27, Mass.
ANDrew 8-8764

345 Third Ave.
Pittsburgh 22, Pa.
GRant 1-3712

851 Hollins St.
Baltimore 1, Md.
MILberry 3-5747

716 Walnut St.
Philadelphia 6, Pa.
WALnut 5-3455

4102 Archer Ave.
Chicago 32, Ill.
FRontier 6-6399

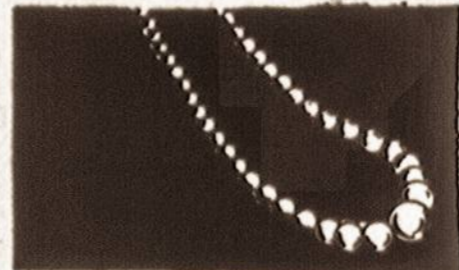
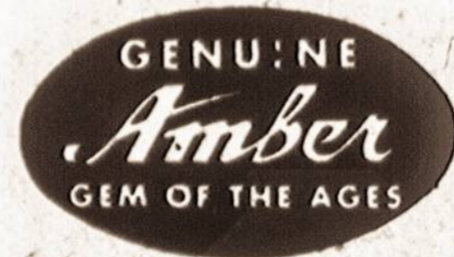
1313 Addison Rd.
Superio: Ave. & 71 St.
Cleveland 3, Ohio
UTah 1-9807

1991 Broadway
New York 23, N. Y.
LYceum 5-0900

6446 Michigan Ave.
Detroit 10, Mich.
TASHmoo 5-7560

633 Hudson Ave.
Rochester 21, N. Y.
BAker 5-5923

979 Broad Street
Trenton, N. J.
Tel. EXport 4-8085

GINTARAS LIETUVOS AUKSAS

Įvairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis.

Užsakoma per paštą.
AMBER GUILD LTD.
80-19 31st Avenue

Jackson Heights, N. Y.
Tel. HA 9-5855
Pasiiekiami: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Av. JRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

LIETUVIŲ VADOVAUJAMA ISTEIGTA 1924 M.

Schuyler Savings & Loan

& LOAN ASSOCIATION OF KEARNY, NEW JERSEY

Nuo 1960 m. liepos 1 d. už sutaupęs moka

4%

Be to, duoda paskolas namams, išrašo pašto perlaidas (money orderius), taupo pinigus Kalėdų šventėms (X-mas Club), skolina pinigus taupytojams, priima mokesčių už elektrą ir gazą.

Federal Savings and Loan Corporation narys
Julius Paknis, Prezidentas Petras Velevas, Sekretorius
Juozas Belza, izdininkas

- Iškirpk šią atkarpą ir siusk -

SCHUYLER SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
24 Davis Ave., Kearny, N. J.

Prašau atidaryti taupymo sąskaitę:

Vardas, pavardė.....

Adresas.....

Siunčiu depozito.....
(Taupytojams pašto išlaidas apmoka įstaiga)

TOBULA RAIDYNO FORMA

TCSINYS

4. MAŽOSIOS RAIDĖS

Privačiame susirašinėjime ar siaip asmeninių reikalų rašte tiek ant papyro, tiek ant vaškinų lentelių visais laikais buvo reikalinga rašyti ne tiek dailiai, kiek greitai. Taip šalia oficialaus, arba formalinio, rašto buvo imta vartoti greitasis, arba kursyvinis, raštas (nuo lotyniško žodžio *curro*, *cursum* "bėgti, bėgimas"). Ankstyvesniais laikais, šiuo greitraščiu rašant, buvo vartojamos tik keturkampės didžiosios raidės, tačiau gan netaisyklingos, prastos formos, o vėliau — dar daugiau suprastintos uncialės ir ypač "semituncialės" (pusiau uncialės. Brėž. 17 - 2). Bet kokios bebūtų — keturkampės didžiosios ar paprasčiausios semituncialės — buvo vartojamos privačių reikalų rankraščiuose, jie atrodė toki pat sunkiai išskaitomi "krevezojimai," kaip ir daugumas šių dienų privačių rankos raštų. (Brėž. 16 - 2, 3).

Privačių greitraščio pavyzdžių mums išsaugojo po ugniakalnio lava užkonservuoti Pompėjos ir Herkulano miestai iš 1 š. p. K., nes visi kiti ant nepatvarios medžiagos daryti užrašai jau seniai yra sunaikinti šaurinio drėgno klimato.

Romos imperijai žlugus, "tamsiųjų amžių," arba tautų kraustymosi, laikais tiek knyginiis raštas, tiek ir kursyvinis raštas labai sumenkėjo. Tad kada Karolis Didysis 8 - 9 š. po K. pagaliau Europoje padarė tvarką, imta rūpintis ir rašto stiliaus arba formos tobulinimu. Karolio Didžiojo pavestas, abatas Alkuinas įsteigė Prancūzijos Tours'o miesto vienuolyne perrašinėtojų (skribų) mokyklą, kuri to priežiūroje išvystė naują, patogų greitam rašymui, lengvai išskaitomą ir gražiai atrodantį kursyvinio (greito) rašto stilių, kuris buvo pavadintas "karoliniu raštu" (Brėž. 18).

semper prole fundat. fida. spa. caritatis uof munere replcat. d'suac muobis benedictionis do na infundat. A M E N

Šios karolinės raidės romėniškame raidyne davė pradžią mažosioms raidėms. "Mažosios" jos pavadintos todėl, kad buvo mažesnės už keturkampes didžiasias raides. Mat nuo Tours'o mokyklos laikų visas pagrindinis knygos tekstas buvo rašomas mažesniomis karolinėmis raidėmis, o antrastės ar pastraipų pradinės raidės žymiai didesnės.

Atostogos be rūpesčių

praleisti kvibčia Lušiai ir Veltai jų vilose **MESKA** ir **MESKIUKAS** saulėtame Cape Cod, kurio krantus skalauja Golfo srovės šildomos Atlanto bangos. Ten rasite tikrai
*ramią ir gražią aplinką
*patogius kambarius
*gerą ir sveiką maistą
*neuzmirštamą Silver Beach
Kainos neaukštos, o užsisakiusiems iki birželio 15 d. dar 10% nuolaida. Adresas: **MESKA Beach St., Monument Beach, Cape Cod, Mass.** Iki birželio 10 d. kreiptis **S. M. Lušys, 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.** Telefonas: **EVERgreen 7-5576.**

Vienybė, 1960 m. birželio 24 d.

Rašo J. Botyrius

Braižiniai G. Botyriaus

formato, keturkampėmis didžiosiomis raidėmis. Taip knyginiame rašte susidarė dviejų rūšių raidės, kiekviena rūšis turinti skirtingą paskirtį.

Karolinių raidžių formos, iš tikrųjų, buvo ne naujai sukurtos, o tik greitam rašymui pritaikytos geriausios senesnių kursyvinų stilių raidės. Jos savo forma yra gana panašios, atmetus jų jungiamuosius pratęsimus, iš šių dienų spausdintas mažasias raides. Mat, iš jų Renesanso laikais pažangesnieji Venecijos spaustuvininkai nuliedino "žemutinės lentos" (mažasias) raides, kurios pagaliau iš spaudos išstūmė "juodejį" ("gotišką") kriptą.

"Juodosios" raidės atsirado dėl reikalo taupyti rašomąją medžiagą — pergamentą. Kad suglaustos raidės būtų geriau išskaitomos, vienos jų brūkšny buvo rašomas plona linija, o kitas — dėl kontrasto — labai stora. Bet pagaliau skribai iš stilių taip iškraipė, pridėjo visokių raidėms nereikalingų išukinėjimų, ypač didžiosioms, kad rankraštis, o, spaudą išradus, jomis spausdintos ir pirmosios knygos, buvo, tikrai "juodos" ir sunkiai išskaitomos.

(Bus daugiau)

Tokiu vardu Romualdas Kisielius patiekia mums pirmąją savo poezijos knygą, pradėdamas posmeliu:

"Beriu pirmosios sėjos derlių
I dirvą, amžių išpurentą
Su viltimi, kad ne į žemę,
O į širdžių gelmes jis krenta..."

Autorius bus vienas iš tų jauniausios kartos poetų, kurie augo, mokėsi ir brendo jau šioje geležinės uždangos pusėje, tremties klaukumoje gaivindamiesi savo tautinių žodžio menininkų šiluma ir pavyzdžiu. Tėvškiei įvaizdžiai, nors dar jaunutei vaiko sieloje išsinešti, eileraštyje suvinta graudžiu artimumu:

"Šlamėkite, beržai gimtosios žemės,
Šlamėkite, nors jūsų nieks negirdi —
Tegu šlamėjimas gaivusis
Vis budina iš nevilties lietuvių širdį."

Arba posmelyje apie paukščius:

"Ir vėl gimtinėn grįžta paukščiai
Iš tolimų kraštų —
Su jais ir aš mėšvom padangėm
Svajonėje grįžtu."

Asmeniškai autoriaus gyvenimas patvirtina jo poetinį teisingumą savo reiškiams nuotaikoms eilėse, nes visur aktyviai jungiasi, kur lietuviškas gyvenimas jo laukia. Taip jis dar pačioje jaunystėje spėjo ir mokytoju pabūti ir tautiniams šokiams groti ir mokslą baigti ir, šiam kraštui karinę prie-

Dar apie Vilnių...

(Atkelta iš 5 psl.)

nys rinkti ir saugoti visus Lietuvoje ir apie Lietuvoje ir apie Lietuvą išleistus spausdinius, vestį jų registraciją ir t.t. Kalbant apie muziejus, Vilniaus turistų vadove rašome: "Turtingi Lietuvos feodalai jau XVI amžiuje turėjo vertingus senų ginklų ir paveikslų rinkinius. Bet juos pamatyti galėjo tik nedaugelis žmonių, visų pirma savininko pakviesti svečiai." Bet sekantis sakiny priesta-

BRĖŽ. 18. KAROLINIS RAŠTAS. Raidės tikrai ryškios ir gražios. Panašumas į naujasias spausdintas mažasias labai aiškus. Skirtingos tėra S ir T, kurios tokias formas išlaikė tiek rankos rašte, tiek spausdintose knygose labai ilgai.

rauja pirmajam. "Pirmas viešas senienų muziejus Vilniuje buvo atidarytas 1856 metais." Be to, Vilniuje yra etnografinis, dailės, literatūros, kraštotyros muziejai, taip pat memorialiniai Puškino ir Mickevičiaus muziejai. Daug naujų parkų ir aikščių. Kalnų parke, už Vilnelės, aukštumoje statomas amfiteatras, kur šią vasarą vyksta dainų ir šokių šventė su 20,000 asmenų choru ir 150,000 žiūrovų. Tai bus "filialvini-mo 20 metų" sukakties proga...

Deja, man neteko matyti kitų Lietuvos miestų, todėl negaliu sukurti bendro vaizdo ir viso to palyginti su prieškariniu bei nepriklausomybės laikų gyvenimu. Be to, aš Vilniaus niekad neturėjau progos geriau pažinti. (Bus daugiau)

ROMUALDAS KISIELIUS

volę atlikęs, beima sukurti, kad savo dukrelei galėtų tokius žodelius tarti:

"Užmerk akis, mažute mano,
Ir gražų sapną tu sapnuok.
Už lango jau visai sutemo,
Miegok rami, miegok..."

Prie lopšio miega tavo lėlės,
Meškiukas ir varlė žalia.
Ir tu sapnų šalies kešėliuos
Spindėki žvaigždele..."

Kalbėdamas apie ateities miškus, autorius lyg atsisveikina su senąja karta, su jos pavargusiomis viltimis ir iškelia jaunų atžalų svarbą tautinės gyvasties pergalei:

"Suglauskite šakas, senieji medžiai!
Ko stiebiatės, ko lenktyniaujat?
Padangių juk jau niekad nepasieksit,
Geriau auginkit mišką nauja..."

Tokia yra naujos kartos daina mums. Negalima barti dėl jos, tik reikia pasidžiaugti, kad gimtasis žodis joje ir motyvas tebėra gyvai prasmingi. Žinome, kad yra ir daugiau šios kartos poetų, pačių jauniausių ir idomųjų savitumu. Mes laukiame jų, tikėdami, kad sava karta, kalbėdama sava kalba, dar daugiau pasakys, dar geriau susidainuos. Netikime, kad jau dašnuotinio žodžio būtų perdaug. Laukiame ir linkime!

V. JONKAS

Lake Hotel
ASBURY PARK, N. J.

SEVENTH IR PARK AVES. Tel. Prospect 4-7788 ir 6-9671

**DIDŽIAUSIA IR GRAŽIAUSIA LIETUVIŲ VASARVIETĖ
ATLANTO PAKRANTĖJE**

Gražūs kambariai. Šviežias maistas. Žemos kainos. Vakarais šokiams groja orkestras. Tarp dviejų ežerų, prie pat okeano paplūdimio. Kreiptis: Edmundas Kubaitis, prezidentas, arba A. Zemaitis, viceprezidentas-sekretorius.

**SILVER BELL
BAKING CO.**
A. RADŽIUNAS.

Mūsų specialybė lietuviška duona
Pyragai vedybiniams ir
kitokiems pėkyliams
Patarnavimas sąžiningas ir greitas
36-40 STAGG STREET
BROOKLYN 6, N. Y.
Telefonas: STAgg 2-5938

Send Now For
"STELLA'S LUCKY STAR"

PRICE: \$5.00 tax included
No C. O. D.

These beautiful, gold plated
five-point Stars may be worn
on a chain as a pendant or on a
key ring. A Goldfilled chain is
given with every "Lucky Star"
ordered.

"STELLA'S LUCKY STAR"
4017 FIFTH AVENUE
Brooklyn 32, New York
* Reg. U. S. Pat. Off.

Clevelando lietuviai

Galima sakyti, kad kasmet Clevelando lietuviai turi progas pas save stebėti vienos kurios ar net kelių politinių grupių ar bendrinių organizacijų centrinius suvažiavimus. Taip, pernai čia įvyko Valstiečių liaudininkų ir krikščionių demokratų konferencijos, o šiemet gegužės paskutinėmis dienomis – Lietuvių Fronto Bičinių suvažiavimas.

Kai buvusių čia suvažiavimų rengėjai vis kažkaip "užmiršdavo" spaudos korespondentus, (nebet tik tuomet "prisimindavo," kai pastebėdavo kiek kritiškus ar nepalankius tų suvažiavimų aprašymus, iš aplinkinių informacijų), tai LFB suvažiavimas, reikia pripažinti, spaudai parodė tinkamo respekto. Su spaudos atstovais LFB panoro sueiti akis į akį. Nes anot prof. J. Brazaičio, žmonių susitikimai akis į akį gali būti svarbesni už daugelį svarių argumentų...

Žinoma, ir LFB suvažiavimas vyko prie uždary durų, tik jo rengėjai susitiko "akis į akį" su korespondentais

spaudos konferencijoj. Šito "akis į akį" pasimatymo su spauda iš jų galėtų pasimokyti būsimų suvažiavimų rengėjai Clevelande ir kitur.

Kągi svarstė LFB savo suvažiavime Clevelande, kur dalyvavo apie 80 atstovų iš JAV ir Kanados, atstovavo 11 LFB sambūrių?

Spaudos konferencijoj ir pro uždaras suvažiavimo duris patirta, kad daugiausia diskusijų sukėlė LFB veiklos klausimai laisvinimo, kultūrinėje ir bendruomenės srityse. Bet opiam krikščionių demokratų ir frontininkų santykių klausimui mažai dėmesio teskirta, nes jam išspręsti dabar nerasta bazės. Daug buvo kalbėta savos spaudos ir bendros lietuviškos reikalais. Pasisakyta, kad bendriniais lietuvių reikalais spauda turėtų užimti vieningą liniją. Taip pat pasisakyta ir už vieningą laisvinimo vadovybę. Bet kai VIENYBĖS atstovo buvo paklausta, kaip LFB supranta vieningą laisvinimo vadovybę, ar ją būtų galima atsiekti esamuose veiksmuose, ar tam tikslui reikėtų steigti kokią naują veiksnį, prof. J. Brazaitis atsakė netiesioginiai, bū-

Rašo J. ANTANAITIS

tent; LFB remią visų veiksmų pozityvų darbą, o dėl Vliko, tai LFB jau anksčiau esą pareiškę savo nuomonę, o dabar iniciatyva priklausanti Vlikui.

Šio suvažiavimo pagrindinis tikslas buvęs susiorientuoti ateinančių 5-rių metų laikotarpyje, bet konkretūs nutarimai bei sprendimai liečią ateinančių vienerius metus.

Kol dar vasaros karščiai nesuparalizavo visuomeninę veiklą, Clevelande buvo ar dar numatoma visa eilė pažymėtinų įvykių. Vienas iš tokių – Čiurlionio ansamblio dvidešimtmečio sukaččiai paminėti gerai pavykęs koncertas. Toliau, kaip ir kasmet, pažymėtinas birželio trėmimų minėjimas. Naujasis Alto skyriaus pirmininkas adv. Julius Smetona šio minėjimo programą šiemet gerokai sustiprino, pakviesdamas pagrindinį žodį tarti JAV kongreso atstovą Michael A. Feighn.

Jo atsilankymo Clevelande proga, lietuvių radijo programos vedėjas J. Stempužis padarė su juo specialų pasikalbėjimą. Tarp kitko, į klausimą ar galima būtų dabartinę pasaulinę padėtį stabilizuoti, grįžtant į prieškarines sienas, Michael A. Feighn atsakė, jog dar to būtų per mažai, nes reikėtų išlaisvinti ir visa eilė kitų pavergtų tautų, kaip ukrainiečių baltgudzių, gruzinų ir kt. Esą, 70 milijonų rusų tauta neturinti teisės užgrobusi valdyti šimtus milijonų kitų tautų!

– VIENYBĖS skaitytojo Alekso Šemetos sūnus, Ramutis R. Šemeta baigė Cleveland Marshall Law School ir gavo teisininko diplomą. Jis numato savo specialybėje pereiti JAV laivyno tarnybą.

– Šį seštadienį, birželio 25 d. įvyksta žurnalisto Kazimiero ir Aleksos Laikūnų vienturtės dukters Juratės sutuoktuvės su Vitu Kokliu. Jungtuvės buvo Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje, o vaišės Lake Shore Country Clube.

– Parlamento rinkimų duomenys rodo, kad Patrice Lumumba bus pakviestas sudaryti pirmąją vyriausybę Belgijos Kongo valstybei, kuri birželio 30 d. bus paskelbta nepriklausoma.

– Buvęs Turkijos laivyno viršininkas admiralas Fahri Koruturk paskirtas naujuoju ambasadorium Sovietų Sąjungai.

– Sukilėliai prieš Castro vyriausybę Havanos priemiestyje Miramar šiomis dienomis išsprogdino keletą bombų.

ieškantiems poilsio ir ramybės

TRAKAI

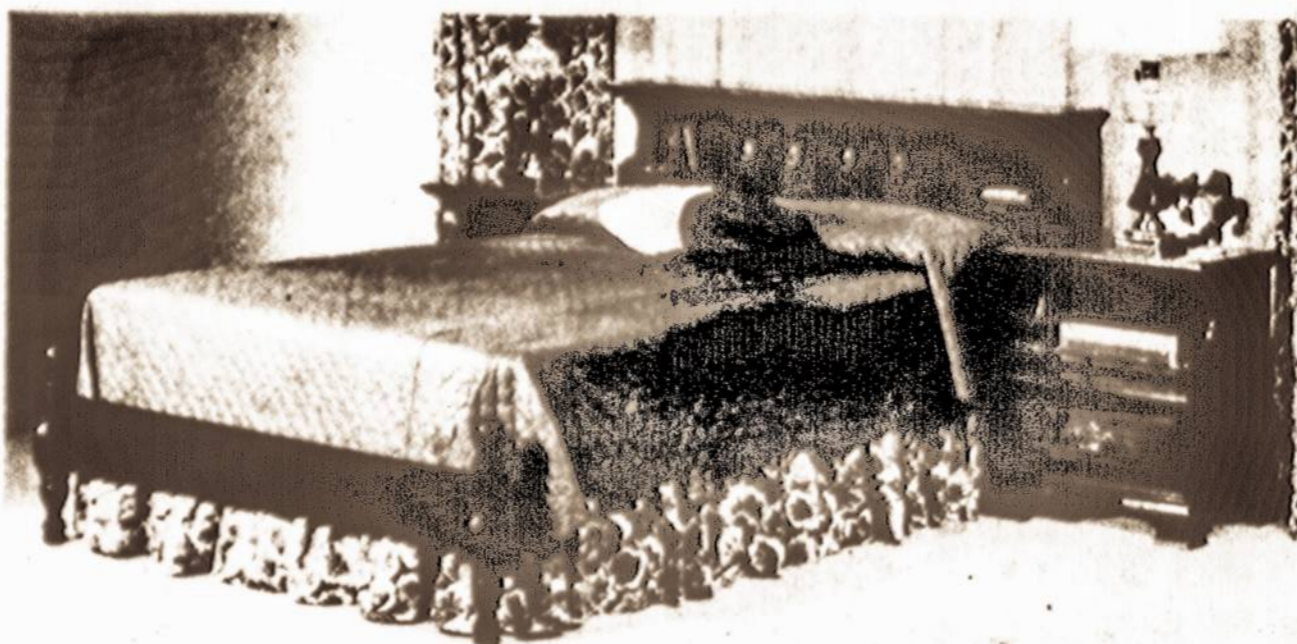
Prie ežero su valstybės tvarkomu plažu. Patogūs kambariai šiltas ir šaltas vanduo, dušai. Valgi galima patiems gamintis ar gauti vietoje.

J. PAKNYS
Box 126, Thompson, Conn.
Tel. Walnut 3-2836

CYPRESS BEDDING & MATTRESS CO.

3427 Fulton Street Brooklyn 8 N. Y.

KAM MOKĖTI BRANGIAU, JEIGU GALIMA GAUTI PIGIAU!

Telefonas: APplegate 7-8802

MŪSŲ KETURIOSE KRAUTUVĖSE NE TIK DIDŽIAUSIAS LOVŲ BEI BALDŲ PASIRINKIMAS, BET TAIP PAT DIDŽIAUSIOS NUOLAIDOS

BANGA TELEVISION

VYT ZELENIS, Savininkas
3423 FULTON STREET
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-0349

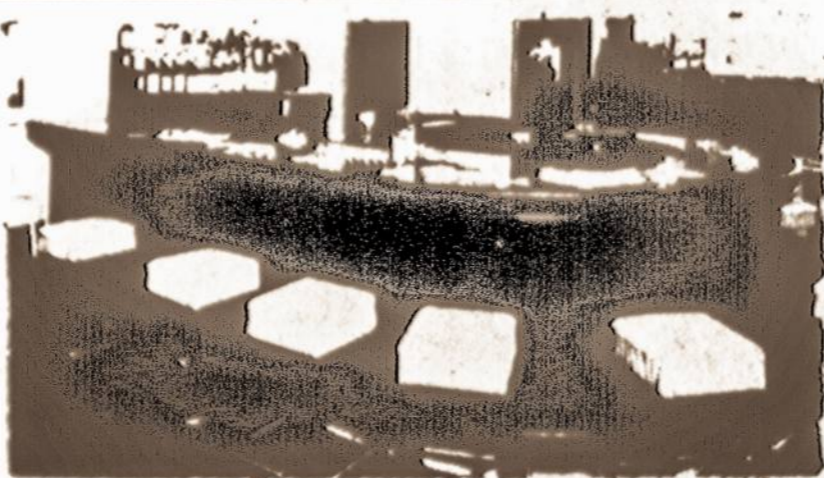
Parduodama: televizija, radijas, Hi-Fi stereo fonografai, dulkių siurbiai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral ir Motorola aparatams. 40 nuošimčių nuolaidos Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi.

Taisoma televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 val. vak. Penktadieniais iki 9 v. v.

Festival

RESTORANAS IR BARAS
40 EAST 26th STREET
NEW YORK CITY
Telefonas: MU 3-2928

Gerai pietūs ir vakarienė - jaukus baras - salė susirinkimams - vestuvėms ir pobūviams Gali tilpti 200 žmonių Lietuviškiams suejimams NEMOKAMAI

VACYS STEFONIS, Savininkas

White Horse Tavern

BARAS, RESTORANAS IR SALE PRANAS, BRUČAS, Savininkas Duodami polaidotuviniai pietūs

86-16 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 6-9519

Vienybė, 1960 m. birželio 24 d.

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI PRENUMERATĄ!

Skaitytojai, kurių prenumerata baigėsi, ar greitai laiku baigsis, maloniai prašomi naudoti šį kuponą, siunčiant savo mokėstį.

(Kada jūsų prenumerata baigiasi - žiūrėkite greta savo vardo ir adresą laikraštyje.)

VIENYBĖ

192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y.

Siūniū prenumeratą už Vienybę:

- Už tris metus \$15.00
- Už du metus \$12.00
- Už vienerius metus \$7.00

Vardas _____

Adresas _____

Miestas _____

Zona _____ Valst. _____

Visame New Yorke nerasiūe grazesniū ir patogesniū salių kaip

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte - koncerta, sokius, vestuves ar prakalbas - salėse gali TILPTI NUO 25 IKI 2000 DALYVIŲ.

L. MOLIN - Reikalų Vedėjas
320 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-1123

FIRE - AUTO - LIABILITY - LIFE

ROBERT F. NARK

APDRAUDOS SPECIALISTAS
26 Court Street, Brooklyn 1, N. Y.
Telefonas: MAin 4-6400
700 Caroline Avenue
N. Valley Stream, N. Y.
Tel. VALley Stream 5-0783

BULGLARY - COMPENSATION - HEALTH - ACC. HOUSEHOLD

Park Florist

MATTHEW MAZEIKA
SAVININKAS

Geles pristatomos i bet kurias pasaulio vietas.

80-15 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

Three Joe's Service Station, Inc.

Trys Juozai - visi trys lietuviai - rūpestingai, sąžiningai ir pigiau patarnaus jums, jei tik jūsų automobiliui reikalingas bet koks didelis ar mažas pataisymas.

COMPLETE AUTOMOTIVE REPAIRS
83-42 WOODHAVEN BOULEVARD
WOODHAVEN, N. Y.
(86th Ave. kampas, prie Jamaica Ave.)
Telefonas: Virginia 6-9683

REPUBLIC Wine & Liquor Store

MARIJONA JOKUBAITIS
ir JURGIS JOKUBAITIS

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISUNAI

(vairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

BARAS IR RESTORANAS

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas

STIKLINIS BARAS. VIENA GRAŽIAUSIŲ UŽEIGŲ.

273 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

Telefonas: EVergreen 4-9333

LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBAS

(Kurtas 1903 metais)

SENIAUSIA SPORTO ORGANIZACIJA

BARAS - RESTORANAS - KABARETAS

Jauki salė parengimams

1332 HALSEY STREET BROOKLYN 27, N. Y.

Tel. EV 2-9790

60th STREET BAR

Restoranas - Cocktail Lounge

60-02 COOPER AVE. BROOKLYN 27, N. Y.

(Trikampis: 80th Ave. Cooper Ave. ir 60th St.)

Telefonas: EVergreen 2-9086

ALFONSAS VOI ODKFVIČIUS, SAV.

Importuoti ir vietiniai gėrimai

Draugiškas patarnavimas.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

- PHILADELPHIA, PA. -

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY

1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.

Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.

Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.

KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.

KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius Reikalų Vedėjas

660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVIČIUS, Direktorius

410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. STagg 2-4409

FORGIONE FUNERAL HOME

ANTHONY FORGIONE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

9 STAGG STREET BROOKLYN 6, N. Y.

Vėsinamos Kopyčios Tel. EV 8-8331 ir EV 7-3293

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS (VAIRIEMS REIKALAMS)

Visuotino gydytojų suvažiavimo reikalu

Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjunga surengė jau du Amerikoje ir Kanadoje gyvenančių med. ir dantų gydytojų suvažiavimus, būtent, Chicagoje - 1957 ir Clevelande - 1959 m.

Paskutiniame suvažiavime buvo pageidaujama rengti trečiąjį suvažiavimą New Yorke, ir šiomis dienomis jau yra gautas Sąjungos V-bos raštas su paraginimu sudaryti suvažiavimo Rengimo Komitetą, jei mūsų

gydytojai tam sumanymui pritarė. Suvažiavimo laiko pasirinkimas yra paliekamas mūsų nuožiūrai.

Abiejų draugijų valdybos pritarė suvažiavimo rengimui ne vien dėl tautinio sentimentų. Norima sudaryti progą gydytojams - tautiečiams susitikti po daugelio metų kaip tik New Yorke, kur jų dauguma pirmiausiai įkėlė -koją. Darė pirmus žingsnius prieš išbar-

stant po platųjį kraštą, jį tekdami ir siekdami geresnio gyvenimo.

Maža to. Mes turėsime progos susipažinti su jaunais gydytojais kurie apleido tėvynę vaikais būdami bet nežinint tremties sunkumų, gijo Europos ir Amerikos diplomus.

Taip pat, reikia tikėtis, pasimatysime su čia gimusiais gydytojais.

Žodžiu, abiejų draugijos valdybos kviečia gydytojus kuo aktyviausiai dalyvauti. Jaunimas, ypač studijuojantis biologinius mokslus, taip pat kviečiamas į talką.

N. Y. LET. MED. IR DANTŲ GYDYTOJŲ DRAUGIŲ VALDYBOS.

CATSKILL KALNUOSE - LIETUVIŲ VASARVIETE

Druskonie Hall

dar priima užsakymus vasario ir liepos 4 (July 4) savaitgaliai. Rašyti MRS. S. KRAUNAITIS, ANDES, N. Y. Telefonas ANDES (Endis) N. Y. 2781.

Arlington
RESTAURANT

LIETUVIŠKAS MAISTAS

COCKTAIL LOUNGE, DINING, DANCING, CATERING
HALL FOR ALL OCCASIONS

385 ARLINGTON AVENUE at HALE AVENUE
Under BMT Jamaica Line - Norwood Avenue Station
Phone: TAYlor 7-9842 ONA ir JONAS VALAIČIAI

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

JOHN BALTADUONIS FRANKFORD AVENUE

Cafe

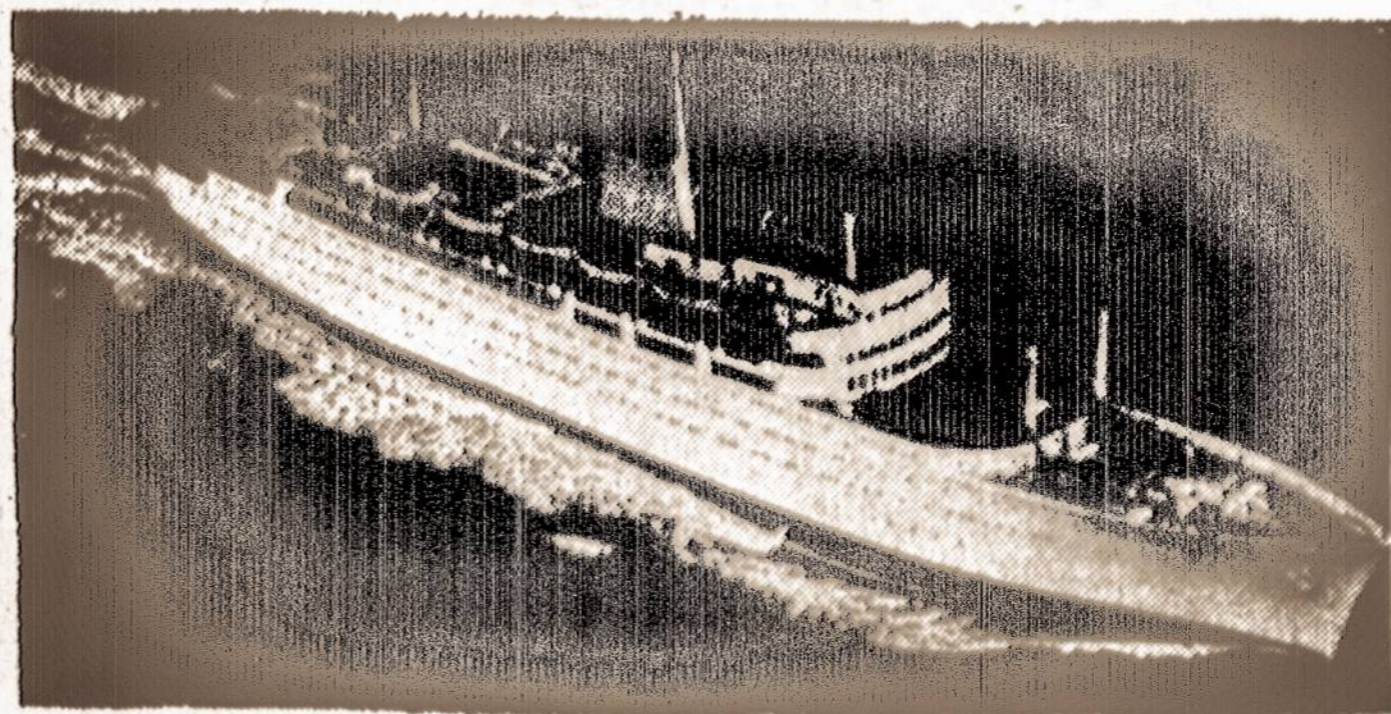
1700 Frankford Avenue
Philadelphia, Pa.

Joseph Andrusis

TRAVEL BUREAU

Bilietai parduodami visomis susisiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas

87-09 Jamaica Avenue Woodhaven, 21, N. Y.

Telefonas VI 7-4477

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

VIENYBĖ

Dr. S. Bačkis, iki šiol ėjęs Lietuvos atstovo Paryžiuje pareigas, atvyko į Washingtoną ir užėmė Lietuvos pasiuntinybės patarėjo vietą. Lietuvos atstovavimą Paryžiuje perėmė mln. S. Lozoraitis.

W. J. Vitkus, dailininkas, iki šiol gyvenęs ir dirbęs Greenwich, Conn., išvyko į Cape Cod, Mass. Beje, dailininkas Vitkus gavo iš prezidento Eisenhowerio laiška, kuriame dėkoja už pareiktą moralinę paramą. Savo laiške Vitkus buvo suminėjęs ir Lietuvą.

J. Parojus, mūsų bendradarbis, rengiasi važiuoti į Arizonos valstybę, kur mano pabūti apie tris mėnesius laiko.

Jonas Krunklys, Vienybės agentas, su Marijona ir Motiejum Markevičiais, buvo nuvažavęs į Cherry Valley, N. Y., kur Juozapina Nelson turi gražią farmą. Ponia Nelson yra Vienybės skaitytoja.

J. Šaltis, Darlaus-Girėno paminklo komiteto pirmininkas, primena, kad tradicinis lietuvių lakūnų - Atlanto nugalėtojų minėjimas įvyks liepos 16, 3 val. p. p. Lituanicos aikštėje, prie didvyrių paminklo, Brooklyne. Po iškilmių, vaišės Liet. Pillečių Klube.

Dr. V. Tercijonas, kaip mums praneša dr. Legeckis, yra susirgęs kojų liga. Neseniai dr. Tercijonas persirgo plaučių uždegimu.

V. Žukauskas, Kultūros Klubu kviečiamas, šį šeštadienį vyks į Bostoną skaityti paskaitos apie istorinės Lietuvos teatrą.

St. Volksis išrinktas Brooklyno Lietuvių Tautininkų Klubu biznio vedėju. Volksis Tautininkų Klubu biznio vedėju yra buvęs ir anksčiau.

J. Leonas, Vienybės bendradarbis Clevelande, praeitą savaitę lankėsi New Yorke.

J. Mickevičius, ryšium su besistartinančiu Vienybės delmantiniu jubiliejum, savo prenumeratą sumokėjo net šešioms metams.

J. Vasiliauskas su žmona buvo atvykęs iš Bostono aplankyti dukters Svetlanos. Balerina Svetlana Vasiliauskaitė praeitą žiemą šoko su viena grupe Floridoje.

St. Jazbutis su žmona Juze neseniai atvykęs iš Columbijos, Pietų Amerikos, Miami Beach, Floridoje, išgijo gražu viešbuti. Adresas: 8910 Collins Ave., Miami Beach, Florida.

Moteru pobūvis

Elena Kulber - Kulbokienė praneša, kad šį sekmadienį jos vadovaujama Moterų Vienybė ruošia vasaros išvyką, kuri įvyks Alice Lukas rezidencijoje, Howard Beach, L. I. Visos narės kviečiamos dalyvauti su savo svečiais.

NUOTRAUKOSE: (kalrėje) Lietuvos Atsiminimų radijo programų direktorius Jokūbas J. Stukas pasakoja savo išpuodžius iš Lietuvos. Sėdi: (iš k. į d.) dr. J. K. Valiūnas ir Jonas Valaitis. Žemiau: Elmer R. Krueger kalba prie savo aparato, kuriuo jis rodė filmus iš Lietuvos. Nuotraukoje matomi: Diržiai, Andriušiai, Festival restorano savininkas Vacys Steponis ir kt. Apačioje: New Yorko Lietuvių Prekybos Rūmų susirinkimo dalyviai įdomiai klausosi svelku humoru bei sąmojum atmieštos Kruegerio kalbos.

J. Tysliavos, Jr. nuotraukos

VIRSUJE: Praeitą pirmadienį Vienybės kaimynai, Antanina ir Rokas Povilauskai, surengė išleistuves savo marčios tėvams, prof. Dennis ir Mary MacKinnon iš San Francisco, Cal., kurie pakeliui į Europą, keletui dienų buvo sustoję aplankyti dukters ir žento, adv. Roy ir Anne Povell, Brooklyne. Nuotraukoje (iš k. į d.) sėdi: Povilauskų marti Anne, prof. Dennis MacKinnon su žmona, rašytoja Mary MacKinnon, ir adv. Roy Povell, neseniai pakeltas JAV Laivyno leitenantu (Reserve). Išleistuvėse, be to, dalyvavo Povilauskų kaimynai Alice ir Stepas Karvečiai, Amelia Sinušienė su sūnum ir V. Tysliavienė su sūnum.

Gustaitytė dirba Washington Post

Rasa Gustaitytė, buvusio Lietuvos aviacijos viršininko, generolo A. Gustaičio duktė, birželio 1 d. sėkmingai baigė žurnalistikos skyrių Columbia Un-te, New Yorke, gaudama magistrės laipsnį - cum laude - ir premiją. Rasa jau augstesnioje mokykloje buvo pasižymėjusi anglų kalboje ir gavusi stipendiją į College Preparatory School - Dana Hall, Wellesley, Mass.

Baigusi - cum laude, gavo stipendiją į Oberlin kolegiją, Ohio. Čia specializavosi politinėje ekonomijoje ir 1957 m. baigė su atsižymėjimais bakalauro laipsniu. Studijų metu savo aiškia ir gyva galvoseną atkreipė profesorių dėmesį ir Oberlin Un-tas pasiūlė stipendiją tolimesnėms studijoms.

Po metų pertraukos, užsidirbusi kiek lėšų, Rasa įvykdė savo svajonę susipažinti su Europa, kur išbuvo 5 mėn. Aplankė Angliją, Ispaniją, Prancūziją ir Italiją stengdamasi pažinti tų kraštų žmones ir jų dvasią.

Vėliau, gavusi Oberlin ir Columbia Un-tų stipendijas, Gustaitytė išgijo ir augstesni mokslų laipsnį. Be sunkumų vartodama kelias Europos kalbas gavo korespondentės vietą.

Rasa Gustaitytė priklauso Santaros Korp., bendradarbiauja studentų spaudoje, yra viena Lithuanus žurnalo redaktorių.

Vienybė, 1960 m. birželio 24 d.

